

Frei Tamás - Tanulságos múltidézés

2013 április 14. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Ha lapszerkesztő lennék, lehet, hogy bevezetnék egy új rovatot. Nem akarnék tolakodni az ötlettel, de megosztanám önökkel az élményt, amit múltbeli hírek olvasása okoz.

A Párizsban megjelenő *International Herald Tribune* számomra talán legérdekesebb napi rovata az az oldal, ahol

100 évvel ezelőtől, 75 éves és fél évszázados tudósításokban lehet elmerülni. „100–75–50 évvel ezelőtől” – ez a rovat címe.

Most például azt olvasom 1913-ból, hogy az akkori világ számára április közepén a pápa betegsége okozta a legnagyobb aggodalmat. 75 évvel ezelőtől, 1938-ban viszont a német birodalom erődemonstrációja. Dr. Joseph Goebbels a bécsi városháza erkélyéről pontban déli tizenkettőkor rádiószignálban utasította a Nagynémet Birodalom összes állampolgárát, hogy demonstrálják a világtörténelem addigi legnagyobb polgári katonai besorozásának, a németek militáns rendjének az erejét.

73 millió német dermedt meg kereken két percre épp ott, ahol volt. Még a vonatok is megálltak. Az összes autó és járókelő. Minden német városban és faluban. A villanypóznákra szerelt hangszórókból érkező goebbelsi parancs vigyázzba állította a németek tízmillióit, és ahogy az akkori lapok írták, mintha robotok lennének, akiket közös dailon rángatnak valahonnan az égből, egyszerre lendült mindenki karja a Hitler-szalutálásra.

Elképesztő látvány volt – olvasom a korabeli tudósításban. A világ döbbenet figyelte a német erőduzzadását, a parancsszóra felhúzott náci zászlók tízezreit és az egységes rendet.

50 évvel ezelőtől – hogy közelebb kerüljünk a mához – Kanadában tartottak épp választásokat, amelyet a helyi liberális párt nyert.

Azért tetszik ez a rovat, mert három idősíkból mutatja be a világot, jelenleg épp közvetlenül az első és a második világháború előtti években, valamint a hidegháború kezdés közepén. Nap mint nap átérezheti az olvasó 1913, 1938 és 1963 légkörét. Elképesztően tanulságos. Jövőre, 2014-ben pedig majd kitör a két világháború, és aztán haladunk végig azokon a korszakokon is.

Nincs ennél mélyebb, az összefüggéseket és a világot okosabban elmagyarázó lehetőség a történelmet nem foglalkozásként nézni, csak az iránt érdeklődő emberek számára.

Én itt, a Metropol hasábjain mindezt kivetíteném a magyar világra. Mi foglalkoztatta 1913-ban Magyarországot? És mi volt az akkori emberek számára a vezető hír 1938-ban? És 63-ban? Politika, közélet, egy filmbemutató, új épületek avatása, bármi érdekes. És tanulságos. Észrevétlenül és érdeklődve merülnénk el a múltunkban és lennénk bölcsebbek, ebben biztos vagyok.

Csak kedvcsinálóként, íme egy könnyű sztori a 100 évvel ezelőtől Magyarországról, 1913. április 13-ról. Akkoriban épp az izgatta a tavaszba forduló Budapestet, hogy bár Párizsban a divat már kereken négy éve szakított a szoknyával, a pesti nők valamiért ellenálltak a francia vonal követésének. Továbbra is kedvelték a szoknyát, mert ha egy alj mellé több blúzuk volt (takarékos megoldás), akkor minden alkalomra megfelelővé teheték a külsejüket, sőt, még a szép cipő kultuszát is jelentékenyen fejlesztették.

Frei Tamás -metropol.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló